

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 18.11.2013.
COM(2013) 798 final

2013/0390 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o pomorcima i izmjenama Direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ, 2002/14/EZ, 98/59/EZ i
2001/23/EZ**

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2013) 461 final}

{SWD(2013) 462 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Direktive EU-a koje se odnose na radno pravo u pravilu su primjenjive na sve sektore djelatnosti i sve kategorije radnika. Ipak, pomorci su izuzeti ili mogu biti izuzeti iz područja primjene šest direktiva, bez naročitog objašnjenja. Predmetne su Direktive sljedeće:

- Direktiva 2008/94/EZ¹ o zaštiti zaposlenika u slučaju insolventnosti njihovog poslodavca (u daljnjem tekstu: Direktiva o insolventnosti poslodavca);
- Direktiva 2009/38/EZ² o osnivanju Europskog radničkog vijeća (u daljnjem tekstu: Direktiva o Europskom radničkom vijeću);
- Direktiva 2002/14/EZ³ o uspostavljanju općeg okvira za obavješćivanje i savjetovanje s radnicima (u daljnjem tekstu: Direktiva o obavješćivanju i savjetovanju);
- Direktiva 98/59/EZ⁴ o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kolektivno otkazivanje (u daljnjem tekstu: Direktiva o kolektivnom otkazivanju);
- Direktiva 2001/23/EZ⁵ o zaštiti prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća (u daljnjem tekstu: Direktiva o prijenosu poduzeća);
- Direktiva 96/71/EZ⁶ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (u daljnjem tekstu: Direktiva o raspoređivanju radnika).

Ovisno o situaciji na nacionalnoj razini, izuzimanja bi mogla imati negativni učinak na niz prava priznatih Poveljom o temeljnim pravima Europske unije, posebno na pravo na obavješćivanje i savjetovanje unutar poduzeća (članak 27.) i pravo na poštene i pravične uvjete rada (članak 31.).

¹ Direktiva 2008/94/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o zaštiti zaposlenika u slučaju insolventnosti njihovog poslodavca (Kodificirana verzija), SL L 283, 28.10.2008., str. 36.

² Direktiva 2009/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o osnivanju Europskog radničkog vijeća ili uvođenju postupka koji obuhvaća poduzeća i skupine poduzeća na razini Zajednice radi obavješćivanja i savjetovanja radnika (preinačeno), SL L 122, 16.5.2009., str. 28. Ova Direktiva stavlja izvan snage i zamjenjuje Direktivu 94/45/EZ (SL L 254, 30.9.1994., str. 64.), kako je izmijenjena Direktivom 97/74/EZ (SL L 10, 16.1.1998., str. 22.) i Direktivom 2006/109/EZ (SL L 363, 20.12.2006., str. 416.).

³ Direktiva 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2002. o uspostavljanju općeg okvira za obavješćivanje i savjetovanje s radnicima u Europskoj zajednici, SL L 80, 23.3.2002., str. 29.

⁴ Direktiva Vijeća 98/59/EZ od 20. srpnja 1998. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kolektivno otkazivanje, SL L 225, 12.8.1998., str. 16.

⁵ Direktiva Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona, SL L 82, 22.3.2001., str. 16.

⁶ Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o raspoređivanju radnika u okviru pružanja usluga, SL L 18, 21/01/1997., str. 1.

Većina država članica u manjoj su mjeri primijenile izuzeća, ili ih uopće nisu primijenile. Osam država članica⁷ nije izuzelo pomorce niti iz jedne Direktive, a osam država članica primijenilo je samo jedno izuzeće. Ovakvo stanje moglo bi dovesti do situacije u kojoj se iste kategorije radnika tretiraju različito u različitim državama članicama.

Pored toga, kako je Komisija ranije naglasila, broj pomoraca državljana EU-a sustavno opada, što bi moglo predstavljati problem u budućnosti, osobito stoga što je iskustvo na moru od iznimne važnosti za obavljanje nekih poslova na kopnu. Iako bi ovo moglo biti posljedica različitih čimbenika, nedostatku interesa za pomorsku karijeru može pridonijeti i dojam da su pomorci slabije zaštićeni od ostalih zaposlenika⁸.

Zbog toga trenutno stanje ne osigurava jednaka pravila igre za sve na europskom tržištu, s obzirom da su određena društva izuzeta od određenih obveza, posebno u smislu obavješćivanja i savjetovanja, koji su obvezni za konkurentna društva s nastanom u drugoj državi članici.

Slijedom toga, cilj prijedloga je podići razinu zaštite prava koja su zaštićena u skladu s Poveljom o temeljnim pravima EU-a u području radnog prava i osigurati jednaka pravila tržišne igre za sve na razini EU-a. On također pridonosi općim ciljevima politike, sadržanima u članku 151. UFEU-a, naime promicanju zapošljavanja, poboljšanim uvjetima života i rada, odgovarajućoj socijalnoj zaštiti i dijalogu između uprave i zaposlenika.

1.1. Usklađenost s ostalim politikama EU-a i horizontalni ciljevi

Cilj je ove inicijative ocijeniti opseg i razloge izuzeća ili sposobnost izuzimanja pomoraca iz direktiva o radnom pravu. Komisija se obvezala osigurati usklađenost novih zakonodavnih prijedloga s Poveljom o temeljnim pravima EU-a i ocijeniti učinak svih takvih prijedloga na prava i načela zaštićena Poveljom. U ovom slučaju, ukidanje izuzeća imalo bi pozitivan učinak na prava zaštićena člankom 27. i člankom 31. Povelje.

Ova je inicijativa također u potpunosti u skladu s Integriranom pomorskom politikom za Europsku uniju uspostavljenu 2007. putem takozvane "Plave knjige"⁹. U "Plavoj knjizi" Komisija inzistira na svom cilju da "poveća broj i kvalitetu *poslova u pomorskom sektoru* za europske građane", naglašavajući posebno da:

"Bolja politika prema osoblju i bolji uvjeti rada (uključujući zdravlje i sigurnost) uz zajedničke napore svih dionika u pomorskom sektoru, te učinkovit regulatorni okvir koji uzima u obzir globalni kontekst, nužni su ako se u sektor žele privući Europljani."

⁷ AT, BG, CZ, ES, FR, PL, SE, SI.

⁸ Vidi, između ostalog, Komunikaciju „Integrirana pomorska politika za Europsku uniju“ (COM(2007)575) završna verzija od 10. listopada 2007.) i Izvješće Radne skupine za zapošljavanje i konkurentnost u plovidbi morem.

⁹ Dokument COM(2007) 575 završna verzija od 10. listopada 2007.)

Komisija je izjavila da će, kako bi ostvarila cilj, “ponovno procijeniti, u bliskoj suradnji sa socijalnim partnerima, izuzeća u području radnog zakonodavstva EU-a koja utječu na pomorski sektor”.

Komisija je ponovno potvrdila svoj cilj da poveća broj i kvalitetu radnih mjesta u pomorskom sektoru u svojoj Komunikaciji o “Plavom rastu”¹⁰, kojoj su u Deklaraciji iz Limassola potporu dali europski ministri nadležni za Integriranu pomorsku politiku¹¹.

Ovaj je prijedlog također u skladu sa Strategijom EU 2020. i njezinim ciljevima, posebno što se tiče zapošljavanja. Pобољшanje kvalitete rada i uvjeta rada, te posebno revizija važećeg zakonodavstva i osiguranje promišljenijeg pravnog okvira EU-a za zapošljavanja te zdravlje i sigurnost na poslu, ključne su aktivnosti u kontekstu „Program za nove vještine i radna mjesta: europskog doprinosa punoj zaposlenosti”¹².

2. REZULTATI SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANIM STRANKAMA I PROCJENA UČINKA

2.1. Savjetovanja s dionicima

Ovom je prijedlogu prethodio niz savjetovanja, kako specifičnih tako i općih. Komisija se u pripremi ove inicijative također služila i vanjskom ekspertizom.

Opće

U kontekstu uspostave integrirane pomorske politike, pitanje izuzeća iz radnog prava otvoreno je u Zelenoj knjizi iz 2006.¹³ U svojoj Komunikaciji iz 2007.¹⁴, Komisija je povukla neke zaključke iz savjetovanja koja su pokrenuta Zelenom knjigom. Po pitanju radna mjesta u pomorskom sektoru, rečeno je da „postoje neslaganja o tome jesu li, i koja su, izuzeća koja se odnose na pomorske sektore u socijalnom zakonodavstvu EU-a opravdana, ali postoji suglasje o potrebi pridonošenja jednakim pravilima tržišne utakmice u sektoru za sve na globalnoj razini, te o ulozi koju zakonodavstvo EU-a može odigrati u ovom kontekstu“.

Posebno

U listopadu 2007. Komisija je donijela Komunikaciju¹⁵ o pokretanju prve faze savjetovanja s europskim socijalnim partnerima, kako je predviđeno u članku 154. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Ovome je u travnju 2009. slijedilo pokretanje druge faze savjetovanja s europskim socijalnim partnerima.

¹⁰ Vidi Komunikaciju “Plavi rast: mogućnosti održivog rasta u morskom i pomorskom sektoru” (COM/2012/494 završna verzija od 13. rujna 2012.).

¹¹ Deklaracija iz Limassola, 7. listopada 2012.

¹² COM(2010) 682 završna verzija od 23. studenog 2010.

¹³ Dokument COM(2006) 275 završna verzija od 7. lipnja 2006.

¹⁴ Dokument COM(2007) 574 završna verzija od 10. listopada 2007.

¹⁵ Dokument COM(2007) 591 završna verzija od 10. listopada 2007.

Savjetovanja su pokazala da socijalni partneri u sektoru pomorskog prijevoza imaju različita razmišljanja o potrebi uklanjanja postojećih izuzeća. Dok je Europska federacija radnika u prometu (ETF) bila za ukidanje svih izuzeća, Udruženje brodovlasnika Europske zajednice (ECSA) smatralo je da su razlozi za njihovo uvođenje, koji su posljedica specifičnosti sektora pomorskog prometa, i dalje na snazi i da bi izuzeća stoga trebalo zadržati.

Obje strane u sektoru ribarstva bile su za ukidanje nekih od postojećih izuzeća (Direktiva o insolventnosti, Direktiva o kolektivnom otkazivanju i Direktiva o prijenosu poduzeća) ili uspostavu jednakovrijednih posebnih odredaba, posebno vezano uz obavješćivanje i savjetovanje. Nisu zauzele stav u odnosu na Direktivu o Europskom radničkom vijeću.

Detaljan upitnik poslan je svim državama članicama. Odgovore je poslalo 20 država članica¹⁶. Prikupljeni podaci detaljno su prikazani u Prilogu 3. Izvješću o procjeni učinka.

Ukratko, trebalo bi naglasiti da su države članice koje su odlučile primjenjivati odredbe Direktiva na pomorce jednoglasne u svojoj izjavi da se čini da one ne predstavljaju značajne dodatne troškove u usporedbi s njihovom primjenom na društva na kopnu. Nijednoj od ovih država članica, a neke od njih imaju vrlo razvijen pomorski sektor, nisu poznati bilo kakvi negativni učinci, posebno u slučaju prodaje plovila. Upravo suprotno, neke pomorske nacije koje ne primjenjuju izuzeća iskusile su rast flote, dok su se flote država članica koje primjenjuju izuzeća smanjile.

Države članice koje su primijenile izuzeća i odstupanja jednoglasno tvrde da bi ih trebalo zadržati, te da bi primjena Direktiva na pomorski sektor proizvela znatne dodatne troškove. Predmetne države članice ne nude nikakve kvantificirane pokazatelje dodatnih troškova.

Vanjska ekspertiza

Radna skupina za zapošljavanje i konkurentnost u plovidbi morem, koju je osnovala Europska komisija u kontekstu integrirane pomorske politike, predala je svoje izvješće u srpnju 2011.¹⁷. U odnosu na pitanje izuzimanja pomoraca iz određenih Direktiva radnoga prava, Radna je skupina rekla sljedeće:

„Otkada su odredbe donesene, dogodile su se važne promjene, posebno vezano uz komunikacijske tehnologije koje sada zahtjeve glede obavješćivanja i savjetovanja čine praktičnijim. Uklanjanje izuzeća ili primjena zahtjeva prilagođenih posebnim okolnostima zaposlenja na moru pomoglo bi ukloniti dojam da su pomorci slabije zaštićeni radnim pravom Europske unije od drugih zaposlenika, koji može pridonijeti padu interesa za karijere u pomorstvu“.

Komisija je objavila poziv na javni natječaj za studiju koja bi služila kao potpora pripremi procjene učinka vezano za moguću reviziju sadašnjih izuzeća pomoraca iz

¹⁶

AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI i UK.

¹⁷

<http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/seafarers/doc/2011-06-09-tfmec.pdf>.

područja primjene radnog prava EU-a. Studiju je pripremio konzorcij pod vodstvom MRAG Limited-a. Završno izvješće¹⁸ dostavljeno je u prosincu 2010.

2.2. Procjene učinka

Iz rasprava i savjetovanja s dionicima proizašle su sljedeće moguće politike za procjenu učinka:

2.3. Moguća politika 1: bez djelovanja EU-a

U skladu s ovom mogućom politikom, EU ne bi poduzela nikakvu novu inicijativu, bilo zakonodavnu, bilo nezakonodavnu. Važeće Direktive ostale bi kakve jesu.

Trendovi ukazuju da će broj europskih pomoraca vjerojatno i dalje padati, pri čemu će sve veći broj radnih mjesta na europskim plovilima zauzimati osoblje iz trećih zemalja.

Moguća politika 2: odstupanje pod uvjetom da se pruži jamstvo jednake razine zaštite

Ova bi mogućnost za posljedicu imala zamjenu bjanko izuzeća odredbom koja dopušta državama članicama da odstupe od odredaba Direktive za pomorce, pod uvjetom da je osiguran stupanj zaštite jednak onom koji predviđa Direktiva, te njezino učinkovito provođenje od strane odnosnih zaposlenika.

Ova bi mogućnost dopustila prilagodbu pravnog okvira specifičnostima sektora, posebno udaljenosti radnika od sjedišta društva tijekom dugih razdoblja, ali bi i dalje tražila od država članica da osiguraju sadržaj zaštite, ako ne i praktične načine njezine provedbe.

Moguća politika 3: ukinuti izuzeća u svim Direktivama

Ova bi mogućnost bila utemeljena na pretpostavci da ja prvotna namjera svih Direktiva bila uključiti sve sektore djelatnosti, te da je izuzimanje pomoraca neopravdano.

Moguća politika 4: prilagoditi pravila specifičnostima sektora

Ova bi mogućnost za posljedicu imala usvajanje materijalnih normi koje bi za cilj imale prilagodbu pravnih tekstova osobinama pomorskog sektora. Primjerice, u pomorskom je sektoru kupovina i prodaja plovila uobičajena praksa. Na ovom visoko kompetitivnom tržištu donošenje normi ne bi trebalo prodavatelje plovila s nastanom u EU staviti u konkurentski nepovoljan položaj.

Ovisno o svakoj pojedinoj Direktivi, moglo bi biti potrebno uvesti posebne uvjete glede prihvatljivosti za funkciju predstavnika radnika ili glede primjene općih pravila na prodaju plovila.

¹⁸

MRAG, *Pripremna studija za procjenu učinka vezano uz moguću reviziju sadašnjih izuzeća pomoraca iz područja primjene socijalnog zakonodavstva EU-a*, prosinac 2010.

Rangiranje mogućih politika napravljeno je posebno za svaku Direktivu, s obzirom da se najbolji pristup može razlikovati od Direktive do Direktive. Štoviše, preferirana opcija za ovu inicijativu bila bi kombinacija četiri različite moguće politike, već prema pojedinoj Direktivi:

- Moguća politika 3 (ukidanje izuzeća) za Direktivu o insolventnosti;
- Moguća politika 3 (ukidanje izuzeća) za Direktivu o Europskom radničkom vijeću;
- Moguća politika 2 (jednaka razina zaštite) za Direktivu o obavješćivanju i savjetovanju;
- Moguća politika 4 (posebne odredbe) za Direktivu o kolektivnom otkazivanju;
- Moguća politika 4 (posebne odredbe) za Direktivu o prijenosu poduzeća;
- Moguća politika 1 (bez djelovanja) za Direktivu o upućivanju radnika.

U smislu rangiranja mogućih politika, ovaj je prijedlog u skladu sa zaključcima izvješća o Procjeni učinka.

Učinak ove inicijative na mala i srednja poduzeća, u biti mala i mikro poduzeća, smanjen je jer većina Direktiva već izuzima mala i mikro poduzeća iz područja primjene.

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

Ovaj prijedlog uvodi izmjene pet važećih Direktiva. On posebno prepoznaje bezuvjetno pravo radnika na brodovima duge plovidbe na obavješćivanje i savjetovanje u svim Direktivama koje su ranije dopuštale izuzeća i odstupanja od ovoga prava (Direktiva o Europskom radničkom vijeću, Direktiva o obavješćivanju i savjetovanju, Direktiva o kolektivnom otkazivanju Direktiva o prijenosu poduzeća).

Postupci za obavješćivanje i savjetovanje radnika pridonose poboljšanju korporativnog upravljanja i smanjenju negativnih posljedica iznenadnog restrukturiranja. Društva će imati korist od boljeg protoka informacija o strategiji društva i obrazloženja određenih odluka zaposlenicima, posebno u vrijeme promjena, bez značajnijih troškova za poslodavca.

Ovaj prijedlog također prepoznaje i ostala prava, uzimajući u obzir osobitosti sektora (ukidanje u nekim specifičnim slučajevima otkaznog roka u Direktivi o kolektivnom otkazivanju ili prijenosa ugovora o radu/radnog odnosa u Direktivi o prijenosu poduzeća).

S obzirom na vrstu izmjena, prirodu sektora i načelo proceduralne ekonomičnosti, Direktive je bolje izmijeniti jednom jedinstvenom Direktivom.

Pravna osnova

Ovaj prijedlog uvodi izmjene pet postojećih Direktiva: Direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ, 2002/14/EZ, 98/59/EZ i 2001/23/EZ. Pravna osnova za donošenje tri Direktive bio je članak 153. UFEU-a (prijašnji članak 137. EZ-a): 2009/38/EZ, 2002/14/EZ i 2008/94/EZ. Pravna osnova za donošenje Direktiva 98/59/EZ i 2001/23/EZ bili su članak 100 EZ-a, odnosno članak 94 EZ-a, tj. ekvivalenti trenutnog članka 115. UFEU-a.

Unatoč različitim pravnim temeljima Direktiva koje će se izmijeniti, uzimajući u obzir njihov sadržaj, jasno je da sve služe podupiranju i nadopunjavanju aktivnosti država članica u područjima nabrojanim u članku 153. stavku 1. UFEU-a, kako bi unaprijedile ciljeve socijalne politike Unije.

Članak 153. stavak 2. UFEU-a stoga pruža odgovarajuću pravnu osnovu za jedinstveni prijedlog o izmjenama gore spomenutih pet Direktiva.

Supsidijarnost i proporcionalnost

Ovaj postupak odnosi se na reviziju pet direktiva. Kao takav, on se može provesti samo na razini EU-a, direktivom ili nizom direktiva o izmjeni postojećih akata.

Ova inicijativa obuhvaća sektor koji je izložen snažnoj međunarodnoj konkurenciji te u kojem je veliki dio radne snage koja dolazi iz jedne države članice ili pak iz trećih zemalja zaposlen na brodovima neke druge države članice. Stoga su izabrane moguće politike pažljivo razmotrene u odnosu na učinak koji bi imale na sektor u smislu konkurentnosti i troškova.

S obzirom da trenutno pravno stanje omogućuje različit tretman iste kategorije radnika od strane različitih država članica, već prema tome primjenjuju li ili ne te države članice izuzeća i odstupanja koje dopušta sadašnje zakonodavstvo, inicijativa EU-a osigurala bi jednaka pravila tržišne igre za sve, barem na razini plovila koja plove pod zastavom neke države članice.

Predloženo rješenje nastoji izbjeći nametanje prekomjernih troškova i utemeljeno je na pažljivoj analizi razmjernosti.

Odabir instrumenta

Odabrani instrument jest Direktiva. Nijedan drugi instrument ne bi bio odgovarajući. Cilj je izmijeniti pet važećih Direktiva, a to se može učiniti samo Direktivom.

Podrobno objašnjenje odredaba prijedloga

Izbor moguće politike koju provode dolje opisane odredbe u skladu je sa zaključcima procjene učinka¹⁹ koju je Komisija provela za svaku pojedinu Direktivu (kako je opisano gore u odjeljku 2.2).

¹⁹ Izvješće o procjeni učinka: SEC [...].

Članak 1.

Ovim se člankom predviđa brisanje članka 1. stavka 3. točke (b) Direktive 2008/94/EZ. Time će se ukinuti mogućnost izuzimanja ribara plaćenih po ulovu iz područja primjene Direktive o insolventnosti.

Članak 2.

Člankom 2. ukida se članak 1. stavak 7. Direktive 2009/38/EZ. Posade trgovačke mornarice stoga će biti obuhvaćene odredbama Direktive o Europskom radničkom vijeću.

Članak 3.

Ovim se člankom mijenja članak 3. stavak 3. Direktive 2002/14/EZ kako bi se pojasnilo da države članice mogu odstupiti od općih odredaba Direktive samo ako je osigurana jednaka razina zaštite i njezino učinkovito provođenje od strane odnosnih zaposlenika.

Članak 4.

Ovim se člankom uvode četiri izmjene Direktive 98/59/EZ.

Prvom se izmjenom umeće definicija “prijenosa“ uputom na Direktivu 2001/23/EZ.

Drugom se izmjenom briše članak 1. stavak 2. točka (c) stavljajući tako posade brodova duge plovidbe u područje primjene Direktive o kolektivnom otkazivanju.

Trećom se izmjenom pojašnjava da bi se priopćavanje predviđeno člankom 3. stavkom 1. Direktive uvijek trebalo odnositi na nadležno tijelo države pod čijom je plovilo zastavom. Ovo je pojašnjenje potrebno zbog potencijalnog istodobnog postojanja više ugovora o radu sukladnih različitim nacionalnim zakonima.

Četvrtom se izmjenom umeće nova odredba, koja kaže da države članice mogu odobriti nadležnim tijelima javne vlasti pravo da odstupe, dijelom ili u potpunosti, od odredaba o otkaznom roku kada se predviđeno kolektivno otkazivanje provodi kao posljedica prijenosa, i ima za predmet isključivo jedno plovilo ili više plovila, ili kada poslodavac upravlja samo jednim plovilom. Ukoliko bi države članice željele iskoristiti pravo na ovo odstupanje, moraju se savjetovati sa socijalnim partnerima kada ovu odredbu prenose u svoje zakonodavstvo. Ovom se izmjenom uzimaju u obzir osobitosti pomorskog sektora. Primjena otkaznog roka na iznimno kompetitivnom tržištu kupovine i prodaje plovila stavila bi prodavatelja iz EU-a u konkurentski nepovoljan položaj. Pored toga, ova izmjena predviđa ublažavajuće mjere za društva koja upravljaju samo jednim plovilom.

Treba naglasiti da se u slučaju prodaje isključivo jednog ili više plovila, ili u slučaju kada poslodavac upravlja jednim plovilom, i dalje primjenjuje obveza obavješćivanja i savjetovanja utvrđena u članku 2.

Ova se Direktiva u potpunosti primjenjuje u svim ostalim okolnostima ukoliko je predviđeno kolektivno otkazivanje članovima posade.

Članak 5.

Dosadašnji članak 1. stavak 3. Direktive 2001/23/EZ stavlja se izvan snage. Direktiva se u potpunosti primjenjuje na brodove duge plovidbe registrirane u državi članici i/ili koji plove pod zastavom države članice, bez obzira na to gdje se nalaze. Međutim, uzimajući u obzir osobitosti pomorskog sektora, države članice mogu, nakon konzultacija sa socijalnim partnerima, odstupiti od odredaba Poglavlja II. Direktive u slučaju prijenosa koji se odnose isključivo na jedan brod duge plovidbe ili nekoliko brodova duge plovidbe, ili kada poduzeće ili pogon koji se prenose upravljaju samo jednim brodom duge plovidbe. Slijedom toga, u slučaju prijenosa koji se odnose isključivo na plovila ili u slučaju poduzeća koja upravljaju samo jednim plovilom, primjenjuju se barem odredbe Direktive o obavješćivanju i savjetovanju.

Plovila su u potpunosti obuhvaćena područjem primjene ove Direktive kada čine jedan dio imovine koja se prenosi.

Članak 6.

Članak 6. sadržava klauzulu o nemogućnosti regresije. Cilj joj je zaštita prava radnika obuhvaćenih područjem primjene prijedloga kako su priznata od strane država članica prije stupanja na snagu.

Članak 7.

Članak 7. sadržava klauzulu o preispitivanju. Cilj je preispitivanja nadzor provedbe i primjene članaka 4. i 5. Direktive u državama članicama, posebno u odnosu na dva pitanja: pojavu upisa pod tuđim zastavama i razinu zaposlenosti pomoraca iz EU-a.

Članak 8.

Kako bi se uzele u obzir razlike među državama članicama u pogledu prirode pomorskog sektora i razmjera uključenja pomoraca u područje primjene nacionalnog radnog zakonodavstva, u članku 8. Predviđa se prijelazno razdoblje od 5 godina.

Članci 9. i 10.

Ovo su standardne odredbe o stupanju na snagu i adresatima Direktive.

4. PRORAČUNSKE POSLJEDICE

Prijedlog ne proizvodi posljedice za proračun Unije.

5. DODATNE INFORMACIJE

KORELACIJSKA TABLICA

Države članice moraju Komisiji priopćiti tekst nacionalnih odredaba kojima se prenosi Direktiva, ali nisu obvezne priložiti korelacijsku tablicu.

EUROPSKI GOSPODARSKI PROSTOR

Predloženi akt tiče se EGP-a i trebalo bi ga stoga proširiti na Europski gospodarski prostor.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o pomorcima i izmjenama Direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ, 2002/14/EZ, 98/59/EZ i 2001/23/EZ

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 153. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prijenosa nacrtu zakonodavnog akta u nacionalne parlamente,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora²⁰,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²¹,

djelujući u skladu s redovitom zakonodavnom procedurom,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 153. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Europski parlament i Vijeće mogu, poštujući redovitu zakonodavnu proceduru, donijeti putem direktiva, minimalne zahtjeve za postupnu provedbu kojoj je cilj poboljšanje uvjeta rada, zaštite radnika ukoliko im je prekinut ugovor o radu, obavješćivanja i savjetovanja radnika, te radne okoline kako bi se zaštitilo zdravlje i sigurnost radnika. Takve direktive moraju izbjegavati nametanje administrativnih, financijskih i pravnih ograničenja na način koji bi priječio stvaranje i razvoj malih i srednjih poduzeća.
- (2) Direktiva 2008/94/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o zaštiti zaposlenika u slučaju insolventnosti njihovog poslodavca²², Direktiva 2009/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o osnivanju Europskog radničkog vijeća ili uvođenju postupka koji obuhvaća poduzeća i skupine poduzeća na razini Zajednice radi obavješćivanja i savjetovanja radnika²³, Direktiva 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2002. o uspostavljanju općeg okvira za

²⁰ SL C , , str. .

²¹ SL C , , str. .

²² SL L 283, 28.10.2008., str. 36.

²³ SL L 122, 16.5.2009., str. 28.

obavješćivanje i savjetovanje s radnicima u Europskoj zajednici²⁴, Direktiva Vijeća 98/59/EZ od 20. srpnja 1998. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kolektivno otkazivanje²⁵ i Direktiva Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona²⁶, izuzimaju radnike na brodovima duge plovidbe iz područja svoje primjene ili dopuštaju državama članicama da ih izuzmu.

- (3) Ukoliko postojanje i/ili mogućnost uvođenja izuzeća nije opravdano objektivnim razlozima, trebalo bi ih ukinuti.
- (4) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata u Povelji o temeljnim pravima Europske unije, posebno pravo na obavješćivanje i savjetovanje unutar poduzeća (članak 27.) i pravo na poštene i pravične uvjete rada (članak 31.), kako je navedeno u članku 6. Ugovora o Europskoj uniji. Ova se Direktiva mora provoditi u skladu s tim pravima i načelima. Međutim, postojanje i/ili mogućnost uvođenja izuzeća mogu spriječiti ili ograničiti mogućnost da pomorci uživaju svoje pravo na obavješćivanje i savjetovanje te pravo na uvjete rada koji poštuju zdravlje, sigurnost i dostojanstvo radnika, koja su oba sadržana u Povelji o temeljnim pravima Europske unije.
- (5) Trenutno pravno stanje omogućuje različit tretman iste kategorije radnika od strane različitih država članica, već prema tome primjenjuju li ili ne te države članice izuzeća i odstupanja koje dopušta sadašnje zakonodavstvo. Značajan broj država članica izuzeća primjenjuje djelomično.
- (6) Komisija je 10. listopada 2007. predstavila svoje viđenje Integrirane pomorske politike za Europsku uniju, „Plavu knjigu“²⁷. U njemu se uviđa da su sva pitanja koja se odnose na oceane i mora Europe međusobno povezana, te da se politike vezane uz more moraju razvijati na integriran i koherentan način ukoliko žele postići zacrtane rezultate.
- (7) U Plavoj knjizi²⁸ naglašena je potreba da se povisi broj i kvaliteta pomorskih radnih mjesta za europske građane, te važnost poboljšanja uvjeta rada na plovilima.
- (8) U skladu s člankom 154. stavkom 2. UFEU-a, Komisija je obavila savjetovanja sa socijalnim partnerima na europskoj razini o mogućem smjeru aktivnosti Unije u ovom području.
- (9) Uzimajući u obzir tehnološki napredak ostvaren posljednjih godina, posebno u odnosu na komunikacijske tehnologije, zahtjeve glede obavješćivanja i savjetovanja trebalo bi ažurirati.

²⁴ SL L 80, 23.3.2002., str. 29.

²⁵ SL L 225, 12.8.1998., str. 16.

²⁶ SL L 82, 22.3.2001., str. 16.

²⁷ COM (2007) 575 završna verzija od 10. listopada 2007.

²⁸ COM (2007) 575 završna verzija od 10. listopada 2007.

- (10) Trebalo bi poštovati prava pomoraca obuhvaćena ovom Direktivom i priznata od strane država članica u nacionalnom zakonodavstvu kojim se provode Direktive 2008/94/EZ, 2009/38/EZ, 2002/14/EZ, 98/59/EZ i/ili 2001/23/EZ.
- (11) Ova Direktiva pridonosi postizanju ciljeva iz članka 151. UFEU-a.
- (12) Stoga je prikladno izmijeniti Direktive iz područja radnog prava koje iz svog područja primjene izuzimaju pomorce ili dopuštaju odstupanja koja nisu opravdana objektivnim razlozima.
- (13) Budući da države članice ne mogu u potrebnoj mjeri ostvariti cilj ove Direktive i budući da se ti ciljevi, zbog razmjera i učinka predloženog djelovanja, mogu bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti, utvrđenim u istom članku, ova Direktiva ne prelazi okvire potrebne za postizanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.
Izmjene Direktive 2008/94/EZ

Članak 1. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Ukoliko se takva odredbe već primjenjuju u njihovom nacionalnom zakonodavstvu, države članice mogu i dalje iz područja primjene ove Direktive izuzimati radnike u kućanstvu, zaposlene od strane fizičke osobe.“

Članak 2.
Izmjena Direktive 2009/38/EZ

Direktiva 2009/38/EZ mijenja se kako slijedi:

U članku 1. briše se stavak 7.

Članak 3.
Izmjene Direktive 2002/14/EZ

Direktiva 2002/14/EZ mijenja se kako slijedi:

Članak 3. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Države članice mogu odstupiti od ove Direktive putem posebnih odredaba primjenjivih na posade plovila na otvorenom moru, pod uvjetom da takve posebne odredbe jamče jednaku razinu zaštite prava na obavješćivanje i savjetovanje te njegovo učinkovito uživanje od strane odnosnih zaposlenika.“

Članak 4.
Izmjene Direktive 98/59/EZ

Direktiva 98/59/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) Članak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) U stavku 1. dodaje se sljedeća točka (c):

„(c) „transfer“ se tumači u smislu Direktive 2001/23/EZ.“

(b) U članku 1. stavku 2. briše se točka (c).

(2) U članku 3. stavku 1. umeće se novi drugi podstavak:

„Kada se očekivano kolektivno otkazivanje odnosi na članove posade broda u dugoj plovidbi, priopćenje se šalje nadležnom tijelu države pod čijom je plovidlo zastavom.“

(3) U članku 4. umeće se sljedeći stavak 1a:

„1a. Kada se očekivano kolektivno otkazivanje odvija u vezi s prijenosom broda duge plovidbe ili iz njega proizlazi, države članice mogu, nakon konzultacija sa socijalnim partnerima, nadležnom tijelu javne vlasti dodijeliti ovlast da odstupa, u potpunosti ili dijelom, od roka predviđenog u stavku 1. u sljedećim situacijama:

(a) predmet prijenosa sastoji se isključivo od jednog ili više brodova duge plovidbe,

(b) poslodavac upravlja samo jednim brodom duge plovidbe.“

Članak 5.
Izmjena Direktive 2001/23/EZ

Direktiva 2001/23/EZ mijenja se kako slijedi:

Članak 1. mijenja se kako slijedi:

(1) Stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Ne dovodeći u pitanje stavak 3., ova se Direktiva primjenjuje onda i u onolikoj mjeri u kojoj se poduzeće, pogon ili dio poduzeća ili pogona koji se prenosi nalazi na teritorijalnom području primjene Ugovora.“

(2) Stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Ova se Direktiva primjenjuje na prijenos broda duge plovidbe koji je registriran u državi članici i/ili plove pod zastavom države članice i predstavlja poduzeće, pogon ili dio poduzeća ili pogona u smislu ove Direktive, čak i onda kada se ne nalazi na teritorijalnom području primjene Ugovora.“

(3) Dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. Države članice mogu, nakon konzultacija sa socijalnim partnerima, predvidjeti da se Poglavlje II. ove Direktive ne primjenjuje u sljedećim slučajevima:

- (a) predmet prijenosa sastoji se isključivo od jednog ili više brodova duge plovidbe,
- (b) poduzeće ili pogon koji se prenosi upravlja samo jednim brodom duge plovidbe.“

Članak 6.

Provedba ove Direktive ni u kom slučaju ne smije poslužiti kao temelj za smanjenje opće razine zaštite osoba obuhvaćenih ovom Direktivom, već pružene od strane država članica u područjima obuhvaćenima Direktivama 2008/94/EZ, 2009/38/EZ, 2002/14/EZ, 98/59/EZ i/ili 2001/23/EZ.

Članak 7.

Komisija, nakon savjetovanja s državama članicama i socijalnim partnerima na razini Unije, Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o provedbi i primjeni članka 4. i 5. ove Direktive najkasnije 2 godine od datuma predviđenog u članku 8..

Članak 8.

1. Države članice donose zakone i ostale propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije 5 godina od datuma stupanja na snagu ove Direktive. Države članice Komisiji odmah priopćuju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose zakone i ostale propise radi usklađivanja s ovom Direktivom, ti zakoni i ostali propisi prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji priopćuju tekst glavnih odredaba nacionalnog zakona koje donesu u području obuhvaćenom ovom Direktivom.

Članak 9.

Ova Direktiva stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 10.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*